

**ОФІС
ГЕНЕРАЛЬНОГО
ПРОКУРОРА**

**МІНІСТЕРСТВО
ВНУТРІШНІХ
СПРАВ УКРАЇНИ**

**СЛУЖБА БЕЗПЕКИ
УКРАЇНИ**

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ
ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ УКРАЇНИ**

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ
ПОЛІТИКИ ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА
УКРАЇНИ**

НАКАЗ

« 16 » червня 2022 року   Київ   № 94/363/150/226/356

Про затвердження Порядку взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля

З метою удосконалення взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити Порядок взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на перших заступників, заступників Генерального прокурора, Міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України, Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністра аграрної політики та продовольства України відповідно до розподілу обов'язків.

Генеральний прокурор

Ірина ВЕНЕДІКТОВА

Міністр внутрішніх справ України

Денис МОНАСТИРСЬКИЙ

Голова Служби безпеки України

Іван БАКАНОВ

**Міністр аграрної політики
та продовольства України**

Микола СОЛЬСЬКИЙ

**Міністр захисту довкілля та
природних ресурсів України**

Руслан СТРИЛЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Офісу Генерального прокурора,
Міністерства внутрішніх справ України,
Служби безпеки України, Міністерства
захисту довкілля та природних ресурсів
України, Міністерства аграрної політики та
продовольства України

« 16 » червня 2022 року

№ 94 / 363 / 150 / 226 / 356

ПОРЯДОК

**взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України,
Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду
(контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення
та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень
проти довкілля**

1. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає процедуру взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України та уповноваженими органами державного нагляду (контролю) у сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у тому числі лісових і водних ресурсів, тваринного та рослинного світу, рибного господарства, геологічного вивчення і раціонального використання надр (далі – органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища), експертними службами Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України (далі – державна спеціалізована установа) під час виявлення порушень законодавства, що можуть містити ознаки кримінальних правопорушень проти довкілля, а також здійснення їх досудового розслідування.

1.2. Метою цього Порядку є забезпечення:

- взаємного інформування про виявлені порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища та результати їх розгляду;
- направлення державними органами у сфері охорони навколишнього природного середовища матеріалів (їх копій) заходів державного нагляду (контролю), які містять ознаки кримінального правопорушення, до органів поліції, Служби безпеки України;
- залучення спеціалістів органів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, судових експертів державних спеціалізованих установ;

– розгляду інших питань, що виникають при виконанні органами поліції, Служби безпеки України, прокуратури та іншими державними органами покладених на них завдань.

1.3. Порядок розроблений відповідно до положень Кримінального, Кримінального процесуального, Лісового, Водного кодексів України, Кодексу України про надра, Законів України «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України», «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про судову експертизу», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про ліцензування видів господарської діяльності» та іншого законодавства України.

1.4. Терміни «державний нагляд (контроль)», «захід державного нагляду (контролю)» у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Терміни «державні спеціалізовані установи», «судовий експерт» у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про судову експертизу», а термін «спеціаліст» – у Кримінальному процесуальному кодексі України.

Уповноважений орган, службова (посадова) особа – орган, службова (посадова) особа, на який / яку законом, підзаконним нормативно-правовим актом, іншим актом (службовою (посадовою) інструкцією) покладено права та обов'язки, згідно з якими він / вона вправі вчиняти дії, приймати рішення, необхідні для реалізації норм, передбачених цим Порядком.

2. Порядок інформування органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища про виявлені правопорушення законодавства, які містять ознаки кримінального правопорушення

2.1. Орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, його службова (посадова) особа у разі виявлення при здійсненні повноважень діяння у сфері охорони навколишнього природного середовища, яке містить ознаки кримінального правопорушення, зобов'язані невідкладно, але не пізніше трьох робочих днів з часу оформлення матеріалів заходу нагляду (контролю) уповноваженою службовою особою органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, надіслати територіальному органу поліції або Служби безпеки України за місцем вчинення кримінального правопорушення та з урахуванням підслідності, передбаченої статтею 216 КПК України, повідомлення про вчинення кримінального правопорушення (далі – повідомлення).

Якщо захід державного нагляду (контролю) проводиться центральним органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища або його службовою (посадовою) особою, таке повідомлення згідно з підслідністю направляється до центрального органу управління Національної поліції України або Центрального управління Служби безпеки України.

Якщо захід державного нагляду (контролю) проводиться територіальним, регіональним (міжрегіональним) підрозділом або його службовою (посадовою) особою, таке повідомлення направляється згідно з підслідністю до територіального органу поліції або регіонального (міжрегіонального) органу Служби безпеки України.

2.1.1. Письмове повідомлення повинно містити:

- короткий виклад обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, дату його вчинення або дату й час його виявлення, місце вчинення (у разі відсутності адреси – опис місцевості й координати (за можливості), його попередню кваліфікацію із зазначенням статті закону України про кримінальну відповідальність;
- норми законодавства, які порушено;
- відомості про суб'єкта господарювання або особу, щодо якої є обґрунтовані підстави вважати, що нею вчинено правопорушення (за наявності);
- відомості про особу, якій завдано шкоду (збитки) (за наявності);
- відомості про завдання шкоди (збитків) навколишньому природному середовищу, у тому числі рибному господарству (за наявності);
- суму (розмір) заподіяної шкоди (збитків); у разі неможливості визначити розмір матеріальної шкоди (збитків) орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища інформує про це орган поліції, Служби безпеки України для вирішення питання про забезпечення організації проведення експертної оцінки або здійснення інших дій (якщо здійснення таких дій виходить за межі компетенції органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища), без яких визначити такий розмір неможливо;
- інші відомості, які мають значення для розгляду повідомлення про кримінальне правопорушення.

2.1.2. До повідомлення долучаються (за наявності):

- засвідчені в установленому порядку копії документів, які підтверджують факт вчинення правопорушення, у тому числі акт перевірки, який складається за результатами заходу державного нагляду (контролю), або акти огляду місця вчинення правопорушення, або інші акти (документи), що складаються за наслідками виявлених правопорушень, із засвідченими належним чином копіями додатків (у тому числі заперечень), на які є посилання в ньому та які підтверджують факт правопорушення;
- розрахунок заподіяної навколишньому природному середовищу шкоди (збитків);

- матеріали фотозйомки, звуко-, відеозапису та інші носії інформації, у тому числі електронні;
- акти інструментально-лабораторних досліджень, експертиз (у разі їх проведення);
- інші матеріали, які мають значення для розгляду повідомлення про кримінальне правопорушення.

Перелік долучених документів, матеріалів зазначається у повідомленні.

2.1.3. Якщо у ході заходу державного нагляду (контролю) вилучено зразки (проби або інші об'єкти), про них вказується у повідомленні окремо. За необхідності ці зразки (проби або інші об'єкти) можуть бути отримані прокурором, слідчим або дізнавачем за письмовим запитом у порядку статті 93 КПК України або в інший спосіб, визначений кримінальним процесуальним законодавством.

2.2. У разі загрози знищення слідів кримінального правопорушення, знярядь і засобів вчинення кримінального правопорушення, предмета кримінального посягання, затримання правопорушника орган поліції, Служби безпеки України повідомляється негайно, у тому числі, за необхідності, телекомунікаційними засобами зв'язку, зокрема на телефон гарячої лінії, які дозволяють оперативно отримати, обробити відповідну інформацію та забезпечити екстрене прибуття працівників органу поліції чи Служби безпеки України, з подальшим направленням письмового повідомлення згідно з пунктом 2.1 цього Порядку.

До прибуття слідчо-оперативної групи в межах компетенції вживаються заходи щодо охорони місця події та недопущення до нього сторонніх осіб, збереження слідів учиненого кримінального правопорушення.

2.3. У разі виїзду слідчо-оперативної групи за викликом відповідно до пункту 2.2 цього Порядку службові (посадові) особи органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, які виявили правопорушення та/або здійснили виклик, можуть бути залучені слідчим (дізнавачем) для надання консультації з питань, що потребують спеціальних знань і вмінь, у тому числі при огляді місця події, про що зазначається у протоколі огляду місця події.

2.4. Службові (посадові) особи органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, які виявили правопорушення та/або повідомили про його виявлення, сприяють прокурору, працівнику органу поліції, Служби безпеки України у з'ясуванні обставин вчинення кримінального правопорушення, у тому числі при огляді місця події, а в разі з'ясування обставин вчинення кримінального проступку – надають пояснення, висновки, допомогу щодо зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису.

2.5. Повідомлення органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, його службової (посадової) особи до органу поліції або Служби безпеки України про виявлення ознак кримінального

правопорушення розглядається в порядку, визначеному статтею 214 КПК України та іншими нормативно-правовими актами.

Слідчий, дізнавач невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання повідомлення про вчинення кримінального правопорушення, зобов'язаний унести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР), розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища витяг із ЄРДР шляхом направлення на офіційну поштову або електронну адресу.

Невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР чи ненадання витягу з ЄРДР оскаржується органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в порядку, визначеному Кримінальним процесуальним кодексом України.

Орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, незалежно від оскарження бездіяльності органу досудового розслідування до слідчого судді, інформує про такі факти орган прокуратури з урахуванням адміністративно-територіальної юрисдикції та компетенції.

В інформації стисло зазначаються фактичні обставини, що можуть свідчити про бездіяльність органу досудового розслідування, та до неї долучається копія відповідного повідомлення.

За результатами розгляду інформації прокурор вживає заходів реагування, передбачених законом, та про результати повідомляє орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3. Порядок інформування органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури про самостійно виявлені правопорушення

3.1. У разі самостійного виявлення обставин, що можуть свідчити про вчинення правопорушення проти довкілля, керівник органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури, його перший заступник чи заступник, керівник самостійного структурного підрозділу центрального органу управління Національної поліції України, Центрального управління Служби безпеки України, Офісу Генерального прокурора, прокурор у кримінальному провадженні, дізнавач або слідчий при здійсненні досудового розслідування за необхідності інформує орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища про виявлені факти з метою вжиття заходів відповідно до закону.

3.2. Інформація, передбачена пунктом 3.1 цього Порядку, повинна містити:

– короткий виклад обставин, які можуть свідчити (свідчать) про порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

– відомості про особу, якою вчинено правопорушення, місце вчинення правопорушення, за наявності – інші ідентифікуючі ознаки (код ЄДРПОУ, номер та дату спеціального дозволу на користування природними ресурсами, назву родовища та місце його розташування, місце незаконної порубки тощо);

– відомості про направлення цієї інформації іншим державним органам нагляду (контролю) (за наявності);

– контактний номер телефону уповноваженої особи;

– підпис посадової (службової) особи.

До вищезазначеної інформації долучаються (за наявності):

– копія або оригінал звернення фізичної особи (фізичних осіб) про правопорушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави, з долученням документів чи їх копій, що підтверджують такі правопорушення;

– документи, інші докази, які свідчать про виявлення та підтверджують недостовірність даних, заявлених суб'єктом господарювання в документі обов'язкової звітності, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної описки чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності.

3.3. Інформація надсилається органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища з урахуванням відповідної адміністративно-територіальної юрисдикції та компетенції.

У разі потреби інформація може бути адресована одразу декільком органам державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, про що вони повідомляються з метою координації діяльності.

Розголошення відомостей досудового розслідування, надання відповідних документів, інших матеріалів у кримінальному провадженні здійснюється в порядку, передбаченому статтею 222 КПК України.

3.4. Органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища проводять позапланові заходи державного нагляду (контролю) з урахуванням інформації органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури відповідно до вимог, передбачених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

3.5. У разі проведення позапланового заходу державного нагляду (контролю) з урахуванням інформації, направленої відповідно до пункту 3.1

цього Порядку, орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища повідомляє про проведення такого заходу правоохоронний орган, який направив інформацію, та може одночасно додатково уточнити необхідні відомості для подальшого всебічного й об'єктивного з'ясування питань, що стали підставою для здійснення заходу державного нагляду (контролю).

Службові (посадові) особи органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища при проведенні позапланового заходу державного нагляду (контролю) здійснюють його самостійно й несуть визначену законом відповідальність за невиконання або неналежне виконання своїх обов'язків.

3.6. Орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури, з урахуванням інформації якого проводиться захід державного нагляду (контролю), у межах своєї компетенції сприяє посадовим особам органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у виконанні їх обов'язків.

Працівники органів поліції, Служби безпеки України, прокуратури не повинні втручатися в проведення заходу державного нагляду (контролю), вимагати надання інформації про його результати у спосіб, що суперечить вимогам законодавства, здійснювати інші дії, не передбачені нормативно-правовими актами, протиправно впливати на прийняття рішень посадовими особами органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

3.7. У разі недопущення посадових осіб органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища до проведення заходу державного нагляду (контролю), ненадання необхідних документів, перешкоджання іншим чином у його проведенні орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища за необхідності невідкладно інформує про такі факти орган прокуратури, а також повідомляє про них орган поліції, який розглядає це звернення у встановленому законом порядку.

У разі проведення заходу державного нагляду (контролю) з урахуванням інформації Служби безпеки України про факти перешкоджання проведенню заходу державного нагляду (контролю) може бути повідомлено також Службу безпеки України.

3.8. У випадку виявлення правопорушень під час проведення заходу державного нагляду (контролю), що здійснюється за інформацією, надісланою відповідно до пункту 3.1 цього Порядку, орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища вживає заходів у межах компетенції та порядку, визначених законодавством.

3.9. У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, невідшкодованої шкоди чи інших негативних наслідків, відповідна інформація разом із копіями

підтверджувальних матеріалів не пізніше 5 днів із дня прийняття рішення надсилається до державного органу, уповноваженого на складання протоколу про вчинення адміністративного правопорушення або вжиття інших заходів реагування.

Якщо орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, який отримав відповідні матеріали, не уповноважений складати протокол про вчинення адміністративного правопорушення або вживати заходи реагування або право на їх складання чи реагування належить підрозділу цього державного органу нижчого рівня, відповідні матеріали упродовж трьох робочих днів надсилаються до уповноваженого суб'єкта чи компетентного підрозділу, який вправі скласти такий протокол або вжити заходи реагування, про що одночасно інформується уповноважений орган, прокурор, слідчий або дізнавач, що направив матеріали.

4. Порядок взаємодії при плануванні заходів державного нагляду (контролю), передачі матеріалів заходу державного нагляду (контролю)

4.1. Орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури відповідного рівня до 20 серпня кожного року надсилає (за наявності) відповідному органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища пропозиції щодо включення до проекту плану заходів державного нагляду (контролю) відповідного органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища на об'єктах контролю, зазначаючи інформацію, передбачену пунктом 3.2 цього Порядку, яка свідчить про можливі техногенні, екологічні ризики, у тому числі порушення вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у сфері охорони навколишнього природного середовища, правил і норм щодо ведення робіт, пов'язаних із вивченням природних ресурсів, їх використанням та охороною, а також використанням і переробкою мінеральної сировини.

До таких пропозицій (за наявності згоди слідчого та/або прокурора на розголошення відомостей досудового розслідування) можуть бути долучені засвідчені належним чином копії матеріалів, одержаних під час здійснення досудового розслідування, що обґрунтовано вказують на допущені службовими або іншими особами об'єкта контролю порушення вимог природоохоронного законодавства. Такі матеріали підлягають урахуванню та використанню відповідно до вимог законодавства при проведенні заходів державного нагляду (контролю) з метою надання повної, всебічної та неупередженої оцінки можливим обставинам порушень вимог природоохоронного законодавства.

Якщо питання, що потребують перевірки шляхом проведення планових заходів державного нагляду (контролю), належать до компетенції декількох органів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури інформує відповідні органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища про направлення пропозиції, визначеної

цим пунктом, також іншим органам державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища для вирішення питання щодо спільного проведення планового заходу державного нагляду (контролю).

4.2. Орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища одночасно з повідомленням об'єкта контролю про проведення планового заходу державного нагляду (контролю) інформує про такий захід орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури, якщо він проводиться з урахуванням їх відомостей, отриманих відповідно до пункту 4.1 цього Порядку.

4.3. При прийнятті органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища в передбачених Законом України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» випадках рішення щодо проведення планового заходу державного нагляду (контролю) на об'єктах контролю, якщо він проводиться з урахуванням інформації органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури, про такий захід (із зазначенням відомостей про об'єкт контролю, змісту заходу, місця його проведення, а також строків початку і завершення) не пізніше ніж за 10 робочих днів до його початку повідомляються органи поліції або Служби безпеки України та прокуратури відповідного рівня. У випадку проведення таких заходів контролю центральним апаратом органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища таке повідомлення направляється до центрального органу управління Національної поліції України або Центрального управління Служби безпеки України та Офісу Генерального прокурора.

4.4. Повідомлення органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища щодо проведення планового заходу контролю опрацьовуються в межах компетенції органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури не пізніше 5 робочих днів із часу надходження. За результатами такого опрацювання на адресу органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища з додержанням вимог статті 222 КПК України, у межах переліку питань, щодо яких буде здійснюватися державний нагляд (контроль), можуть бути надані відомості, у тому числі одержані під час проведення досудових розслідувань щодо об'єкта контролю, із пропозиціями їх урахувати у ході здійснення заходу, а також відображення порушених правоохоронним органом питань у матеріалах за результатами його проведення.

4.5. Після проведення планового заходу державного нагляду (контролю) з урахуванням інформації органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури у разі виявлення порушення законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, які містять ознаки кримінального правопорушення, та/або правопорушення, пов'язаного з корупцією, матеріали планового заходу державного нагляду (контролю) невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дня його завершення, передаються до цього органу поліції, Служби безпеки України або прокуратури.

У разі загрози знищення слідів кримінального правопорушення, знярядь і засобів його вчинення, предмета кримінального посягання орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури, з урахуванням інформації якого проведено захід державного нагляду (контролю), повідомляється негайно, у тому числі телекомунікаційними засобами зв'язку.

Якщо таким плановим заходом державного нагляду (контролю) виявлено правопорушення, за які не передбачено кримінальну відповідальність, орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у десятиденний строк з дня завершення заходу нагляду (контролю) інформує про такі правопорушення орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури, з урахуванням інформації якого проведено захід державного нагляду (контролю), а у випадку розміщення цих відомостей у відкритому доступі – про можливість ознайомитися з ними на відповідному інформаційному ресурсі.

4.6. У кримінальному провадженні, розпочатому за повідомленням органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, прокурор, слідчий, дізнавач у межах компетенції, за наявності підстав, вживає заходів для усунення правопорушень та/або відшкодування матеріальної шкоди (збитків), у тому числі й шляхом подання прокурором позовів до суду в інтересах держави в межах кримінального провадження або в порядку статті 23 Закону України «Про прокуратуру».

4.7. У випадку оскарження в судовому порядку результатів заходу державного нагляду (контролю), за якими до органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури надіслано повідомлення, або прийнятих у такій справі судових рішень до судів апеляційної чи касаційної інстанцій орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, який є стороною у справі, протягом п'яти робочих днів після отримання ухвали суду про відкриття провадження у справі, у тому числі в судах апеляційної чи касаційної інстанцій, надсилає її копію до відповідного органу досудового розслідування та прокуратури.

У разі прийняття судом рішення за результатами такого оскарження орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища протягом п'яти робочих днів після отримання судового рішення надсилає його копію до відповідного органу досудового розслідування та прокуратури.

4.8. Орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища у разі потреби, у тому числі з метою відшкодування шкоди, усунення інших негативних наслідків, заподіяних кримінальним правопорушенням, звертається до органу прокуратури щодо представництва інтересів держави в суді.

Відсутність такого звернення не перешкоджає прокурору самостійно звернутися до суду, вступити у справу щодо представництва інтересів держави в суді.

4.9. Органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища надають органам поліції, Служби безпеки України та прокуратури інформацію з питань, які виникають під час виявлення та здійснення ними досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля у порядку, передбаченому статтею 93 КПК України.

4.10. З метою забезпечення належної взаємодії органи прокуратури, поліції, Служби безпеки України, органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища забезпечують обмін інформацією, доступ до баз (банків) даних, у порядку, встановленому законодавством, проводять спільні навчання.

5. Звірки результатів розгляду матеріалів, що надійшли від органів державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища

5.1. Органи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища щоквартально (з наростаючим підсумком) до 10 числа місяця, наступного за кварталом, проводять з органами поліції, Служби безпеки України та прокуратури звірки результатів розгляду переданих їм поточного року повідомлень.

Для цього органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища складається акт звірки (додається) за підписом керівника або його першого заступника, заступника, два примірники якого надсилаються до органу поліції, Служби безпеки України або прокуратури, який, за інформацією, наявною в органі державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, отримав на розгляд повідомлення.

Якщо повідомлення до відповідного органу поліції, Служби безпеки України або прокуратури органом державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища не направлялися, акти звірки з ними не складаються.

За наявності в органі державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища відомостей, у тому числі отриманих за результатами попередніх взаємних звірок, про проведення досудового розслідування іншим органом ніж тим, до якого направлялося повідомлення, звірка, передбачена цим пунктом Порядку, проводиться з тим органом, який здійснює досудове розслідування.

5.2. Заповнений уповноваженою особою органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури один примірник акта звірки протягом п'ятнадцяти робочих днів із дня надходження повертається відповідному органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. Орган поліції, Служби безпеки України, прокуратури зазначає в акті звірки про

процесуальне рішення в порядку статті 283 КПК України, прийняте ним на момент складання акта звірки (за наявності).

У разі незабезпечення органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури проведення звірки та повернення одного примірника акта упродовж встановленого абзацом першим цього пункту строку орган державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища повідомляє про це органи прокуратури та/або орган поліції, Служби безпеки України вищого рівня з метою вжиття відповідних заходів, забезпечення проведення звірки та надіслання акта за її результатами.

5.3. Про прийнятті органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури в межах компетенції рішення та вжиті заходи поза межами кримінального провадження (складення протоколу про вчинення адміністративного правопорушення, подання позовної заяви тощо) зазначається в акті звірки.

5.4. Копія підписаного керівником органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури або його першим заступником чи заступником акта звірки направляється до відповідного органу прокуратури з урахуванням адміністративно-територіальної юрисдикції та компетенції.

5.5. Звірка, визначена цим розділом Порядку, а також надіслання копії акта звірки прокурору може забезпечуватися із застосуванням системи електронної взаємодії.

6. Порядок залучення органом поліції, Служби безпеки України, прокуратури спеціаліста

6.1. Спеціалісти за ініціативою уповноважених осіб органів поліції, Служби безпеки України або прокуратури можуть залучатися для огляду місця події, з'ясування обставин вчинення кримінального проступку під час здійснення кримінального провадження, а також в інших випадках, визначених законодавством.

6.2. Права та обов'язки спеціаліста у кримінальному провадженні визначаються Кримінальним процесуальним кодексом України.

6.2.1. Спеціаліст, залучений у кримінальному провадженні, має право:

1) ставити запитання учасникам процесуальної дії з дозволу сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду;

2) користуватися технічними засобами, приладами та спеціальним обладнанням;

3) звертати увагу сторони кримінального провадження, яка його залучила, або суду на характерні обставини чи особливості речей і документів;

4) знайомитися з протоколами процесуальних дій, у яких він брав участь, і подавати до них зауваження;

5) одержувати винагороду за виконану роботу та відшкодування витрат, пов'язаних із його залученням до кримінального провадження;

6) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;

7) надавати висновки з питань, що належать до сфери його знань, під час досудового розслідування кримінальних проступків, у тому числі до внесення відомостей до ЄРДР для з'ясування обставин вчинення кримінального проступку;

8) викладати у висновку відомості, що мають значення для кримінального провадження і щодо яких йому не були поставлені запитання;

9) здійснювати інші повноваження, визначені законом.

6.2.2. Спеціаліст, залучений у кримінальному провадженні, зобов'язаний:

1) прибути за викликом до слідчого, дізнавача, прокурора, суду й мати при собі необхідні технічне обладнання, пристрої та прилади;

2) виконувати вказівки сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду та давати пояснення з поставлених запитань;

3) не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі спеціалісту у зв'язку з виконанням його обов'язків;

4) заявити самовідвід за наявності обставин, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України.

6.3. Проведення слідчих чи процесуальних дій за участю спеціалістів у нічний час (із 22 до 6 години) не допускається, за винятком невідкладних випадків.

У разі необхідності невідкладного залучення спеціаліста, у тому числі у нічний час, відповідні посадові особи органу поліції, Служби безпеки України чи прокуратури телекомунікаційними засобами або в інший спосіб звертаються до органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, його територіального (регіонального, міжрегіонального) органу.

Уповноважена службова (посадова) особа органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища невідкладно організовує залучення такого спеціаліста та забезпечує його участь у проведенні слідчих чи процесуальних дій.

Невідкладно, але не пізніше дня залучення спеціаліста в порядку, передбаченому цим пунктом, постанова про залучення як спеціаліста направляється до органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, його територіального (регіонального, міжрегіонального) органу чи спеціалізованій державній установі або її копія надається відповідному спеціалісту.

6.4. З метою залучення працівника органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, або судового експерта спеціалізованої державної установи, фахівця підприємства, установи, організації, або іншої особи, що володіє спеціальними знаннями та навичками, як спеціаліста відповідна посадова особа органу поліції, Служби безпеки України чи прокуратури завчасно (не пізніше ніж за десять днів до бажаної дати залучення) письмово звертається до органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, спеціалізованої державної установи, підприємства, установи, організації для визначення інформації про конкретного працівника, який у подальшому буде залучений як спеціаліст. Аналогічний порядок інформування, залучення таких осіб органом прокуратури застосовується у разі покладення судом на підставі частини 2 статті 327 КПК України обов'язку на прокурора забезпечити їх прибуття до суду для допиту як свідка, експерта, надання пояснень та консультацій суду.

Уповноважена посадова особа органу поліції, Служби безпеки України чи прокуратури має зазначити: для яких потреб та з якою метою необхідне залучення спеціаліста (вказати галузь знань та навичок, якими він має володіти, та орієнтовний перелік питань, які будуть поставлені перед ним); дату та приблизний час, на які необхідне його залучення; орієнтовне місце проведення слідчої чи процесуальної дії, якщо залучення спеціаліста пов'язано з виїздом до місця події; за необхідності виїзду (відрядження): повне найменування суб'єкта, діяльність (діяння) та, за наявності, інші ідентифікуючі ознаки (код ЄДРПОУ, номер та дату спеціального дозволу на користування природними ресурсами тощо); інші відомості, потрібні для прийняття рішення для направлення спеціаліста. Зазначена інформація надається в тій частині, яка не може зашкодити досудовому розслідуванню на відповідній його стадії.

Обов'язково зазначається номер контактного телефону, посада, ім'я та прізвище відповідальної особи органу поліції, Служби безпеки України, прокуратури.

Після отримання інформації про можливість виділення конкретних осіб дізнавач, слідчий чи прокурор приймає рішення про залучення відповідної особи як спеціаліста, про що виносить постанову, копію якої направляє до органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, спеціалізованої державної установи, підприємства, установи, організації або вручає спеціалісту.

6.5. Постанова слідчого, дізнавача, прокурора про залучення як спеціаліста є обов'язковою для виконання.

6.6. Звернення органу прокуратури, поліції, Служби безпеки України щодо залучення спеціаліста розглядає керівник або його перший заступник чи заступник відповідно до компетенції органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, спеціалізованої державної установи або підприємства, установи, організації.

За результатами його розгляду керівник або його перший заступник чи заступник відповідно до компетенції органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, спеціалізованої державної установи або підприємства, установи, організації приймає одне з таких рішень:

– про надання пропозицій щодо конкретної особи, яка може бути залучена як спеціаліст;

– про відмову в залученні спеціаліста, якщо у зверненні органу прокуратури, поліції, Служби безпеки України порушено питання, які не належать до компетенції органу державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, спеціалізованої державної установи, підприємства, установи, організації, або відсутній фахівець, що володіє відповідними знаннями та навичками.

6.7. Спеціаліст може бути залучений для надання технічної допомоги, фотографування, складення схем, планів, креслень, відбору зразків тощо, а також для надання висновків (у тому числі завданої шкоди (збитків), у випадках, установлених кримінальним процесуальним законом.

Залучений у кримінальному провадженні спеціаліст використовує свої спеціальні знання і в межах компетенції надає консультації та відповіді на питання, фіксує факти порушення законодавства, визначає розмір матеріальної шкоди (збитків) та службових (посадових) або інших осіб, внаслідок дій або бездіяльності яких допущено порушення законодавства та спричинено шкоду чи завдано збитки.

Заступник Генерального прокурора

Максим ЯКУБОВСЬКИЙ

Заступник Голови Служби безпеки України

Володимир ГОРБЕНКО

Перший заступник Міністра аграрної політики та продовольства України

Тарас ВИСОЦЬКИЙ

Заступник Міністра захисту довкілля та природних ресурсів України

Євгеній ФЕДОРЕНКО

Директор Департаменту взаємодії з Національною поліцією України Міністерства внутрішніх справ України

Вікторія МОЗГОВА

Акт взаємної звірки направлених _____ (назва органу державного нагляду (контролю)) у 202__ році до _____ (назва правоохоронного органу) повідомлень про виявлені порушення, які містять ознаки кримінального правопорушення

№ за/п	Заповнюється органом державного нагляду (контролю)			Заповнюється органом прокуратури, поліції або Служби безпеки України			
	Дата й номер повідомлення, яким направлено матеріали	Об'єкт перевірки, короткий зміст порушення	Установлена сума шкоди (збитків) (за наявності), тис. грн	Дата надходження матеріалів до правоохоронного органу	Дата й номер реєстрації в ЄРДР, кваліфікація кримінального правопорушення / дата, номер та назва правоохоронного органу в разі направлення матеріалів за належністю / підслідністю	Орган досудового розслідування, прийняте за його результатами рішення згідно зі ст. 283 КПК України (направлено до суду з обвинувальним актом чи клопотанням, закрито, д/р триває)	Підтверджена сума збитків, тис. грн

**Керівник (заступник керівника)
органу державного нагляду
(контролю)**

_____ **Ім'я, ПРІЗВИЩЕ**
(підпис)

« ____ » _____ 202__ року

**Керівник (заступник керівника)
правоохоронного органу**

_____ **Ім'я, ПРІЗВИЩЕ**
(підпис)

« ____ » _____ 202__ року

Примітка: складається щоквартально з наростаючим підсумком